

167 de ani de la UNIREA PRINCIPATELOR

Citește cu atenție textele și rezolvă cerințele.

Textul 1

„La 1857, pe când se fierbea Unirea în Iași, boierii moldoveni liberali, ca de-alde Costache Hurmuzachi, M. Kogălniceanu și alții, au găsit cu cale să cheme la Adunare și câțiva țărani fruntași, câte unul de fiecare județ, spre a lua și ei parte la facerea acestui măreț și nobil act național. Cum au ajuns țăranii la Iași, boierii au pus mână de la mână, de i-au ferchezuit frumos și i-au îmbrăcat la fel, cu cheburi albe și cușme nouă, de se mirau țăranii ce berechet i-a găsit. Apoi, se zice că i-ar fi dat pe seama unuia dintre boieri să le țină cuvânt, ca să-i facă a înțelege scopul chemării lor la Iași.

- Oameni buni, știți pentru ce sunteți chemați aici, între noi? zise boierul cu blândețe.
- Vom ști, cucoane, dacă ni-ți spune, răspunse cu sfială un țăran mai bătrân, scărpinându-se în cap.
- Apoi, iaca ce, oameni buni: de sute de ani, două țări surori, creștine și megieșe, Moldova noastră și Valahia sau Țara Muntenească, de care poate-ți fi auzit vorbindu-se, se sfâșie și se mănâncă între dânsele, spre cumplita urgie și pieire a neamului românesc.

Țări surori și creștine, am zis, oameni buni; căci precum ne închinăm noi, moldovenii, așa se închină și frații noștri din Valahia. Statura, vorba, hrana, îmbrăcămintea și toate obiceiurile câte le avem noi le au întocmai și frații noștri munteni.

Țări megieșe, am zis, oameni buni; căci numai pâraușul Milcov, ce trece pe la Focșani, le desparte. „Să-l secăm dar dintr-o sorbire” și să facem sfânta Unire, adică înfrățirea dorită de strămoșii noștri, pe care ei n-au putut s-o facă în împrejurările grele de pe atunci.

Iaca, oameni buni, ce treabă creștinească și frumoasă avem de făcut. Numai Dumnezeu să ne ajute! Înțeles-ați, vă rog, oameni buni, pentru ce v-am chemat? Și dacă aveți ceva de zis, nu vă sfiiți; spuneți verde, moldovenește, ca la niște frați ce vă suntem; că de-aceea ne-am adunat aici, ca să ne luminăm unii pe alții și Dumnezeu să ne lumineze pe toți cum a ști el mai bine!

- Înțelegem, cucoane, așa a fi, răspunseră câțiva țărani mai rușinoși; că, dă, dacă nu-ți ști dumneavoastră ce-i pe lume, noi, țăranimea de la coarnele plugului, avem să știm ce-i bine și ce-i rău?...
- Ba eu, drept să vă spun, cucoane, n-am înțeles! cică zise cu îndrăzneală unul dintre țărani, anume Ion Roată. Și-apoi, chiar dacă ne-am pricepe și noi la câte ceva, cine se mai uită în gura noastră? Vorba ceea, cucoane: „Țăranul, când merge, tropăiește, și când vorbește, hodorogește”, să ierte cinstită fața dumneavoastră. Eu socot că treaba asta se putea face și fără de noi; că, dă, noi știm a învârti sapa, coasa și secera, dar dumneavoastră învârtiți condeiul și, când vreți, știți a

face din alb negru și din negru alb... Dumnezeu v-a dăruit cu minte, ca să ne povățuiți și pe noi, prostimea...

– Ba nu, oameni buni; s-a trecut vremea aceea, pe când numai boierii făceau totul în țara aceasta și-o storceau după plac. Astăzi toți, de la vlădică până la opincă, trebuie să luăm parte la nevoile și la fericirea țării. Muncă și câștig, datorii și drepturi, pentru toți deopotrivă. Le spuse boierul apoi despre originea românilor, cum și de cine au fost ei aduși pe aceste locuri; despre suferințele lor și cum au ajuns a fi dezbinați și împrăștiați prin alte țări. Le dă el pilde câte și mai multe: cu smocul de nuiel, cu taurii învrăjbiți și, în sfârșit, se silește bietul creștin din răspuneri a-i face să înțeleagă care sunt roadele binefăcătoare ale Unirii, aducându-le aminte că tot „pentru unirea tuturor” se roagă și sfânta biserică în toate zilele, mai bine de 1850 de ani.

– Ei, oameni buni, cred că acum ați priceput!

– Priceput, cucoane, cât se poate de bine, răspunseră mai toți. Dumnezeu să vă ajute la cele bune!

– Ba eu tot nu, cucoane, răspunse moșul Ion Roată.

– Dumnezeu să mă ierte, moș loane, dar dumneata, cum văd, ești cam greu de cap; ia haidem în grădină, să vă fac a înțelege și mai bine. Moș loane, vezi colo, în ogradă la mine, bolovanul cel mare?

– Îl vedem, cucoane.

– Ia fă bine și adă-l ici lângă mine, zise boierul, care ședea acum pe un jilt în mijlocul țăranilor.

– S-avem iertare, cucoane, n-om putea, că doar acolo-i greutate, nu șagă.

– Ia cearcă și vezi. Moș Ion Roată se duce și vrea să ridice bolovanul, dar nu poate.

– Ia du-te și dumneata, moș Vasile, și dumneata, bade Ilie, și dumneata, bade Pandelachi. În sfârșit, se duc ei vro 34 țărani, urnesc bolovanul din loc, îl ridică pe umeri și-l aduc lângă boier. –

Ei, oameni buni, vedeți? S-a dus moș Ion și n-a putut face treaba singur; dar când v-ați mai dus câțiva într-ajutor, treaba s-a făcut cu mare ușurință, greutatea n-a mai fost aceeași. Povestea cântecului: Unde-i unul, nu-i putere, La nevoi și la durere; Unde-s mulți, puterea crește, Și dușmanul nu sporește.

Așa și cu Unirea, oameni buni! Credeți dumneavoastră că, de-a ajuta Dumnezeu a se uni Moldova cu Valahia, avem să fim numai atâția? Frații noștri din Transilvania, Bucovina, Basarabia și cei de peste Dunăre, din Macedonia și de prin alte părți ale lumii, numai să ne vadă că trăim bine, și ei se vor bucura și ne vor iubi, de n-or mai îndrăzni dușmanii, în vecii vecilor, a se lega de români. D-apoi frații noștri de sânge: franțujii, italienii, spaniolii și portughezii, ce așteaptă? La orice întâmplare, Doamne ferește, stau gata să-și verse sângele pentru noi... Unirea face puterea, oameni buni. Ei, acum cred cați înțeles și răsînțeles.

– Ba eu, unul, să iertați dumneavoastră, cucoane, încă tot n-am înțeles, răspunde moș Roată.

– Cum se face asta, moș loane? Mai bine ce v-am tălmăcit, și un copil putea să înțeleagă.

– Mai așa, cucoane, răspunseră ceilalți.

– Moș Ioane, zise acum boierul, cam tulburat de multă oboseală, ia spune dumneata, în legea dumitale, cum ai înțeles, cum n-ai înțeles, de când se face atâta vorbă; să auzim și noi!

– Dă, cucoane, să nu vă fie cu supărare, dar de la vorbă și până la faptă este mare deosebire... Dumneavoastră, ca fiecare boier, numai ne-ați poruncit să aducem bolovanul, dar n-ați pus umărul împreună cu noi la adus, cum ne spuneți dinioarea, că de-acum toți au să ia parte la sarcini: de la vlădică până la opincă. Bine-ar fi dac-ar fi așa, cucoane, căci la război înapoi și la pomană năvală, parcă nu prea vine la socoteală...

Iar de la bolovanul dumneavoastră am înțeles așa: că până acum noi, țăranii, am dus fiecare câte-o piatră mai mare sau mai mică pe umeri; însă acum suntem chemați a purta împreună tot noi, opinca, o stâncă pe umerele noastre... Să dea Domnul, cucoane, să fie altfel, că mie unuia, nu mi-a părea rău...

La aceste vorbe, țăranii ceilalți au început a strânge din umeri, a se uita lung unul la altul și a zice:

– Ia, poate că și Roată al nostru să aibă dreptate!... Iar boierul, luându-i înaintea cu glume, a înghițit gălușca și a tăcut molcum.

Moș Ion Roată și Unirea, de Ion Creangă

Bonus!

- Ascultă povestirea lui Creangă și aici: <https://www.youtube.com/watch?v=ti5CFBF-ndA>
- Află mai multe despre cine a fost, în realitate, Moș Ion Roată:
<https://radiorenasterea.ro/mos-ion-roata-31-martie-1806-20-februarie-1882/>

Textul 2

În fiecare an, în 24 ianuarie, românii sărbătoresc Unirea Principatelor Române din anul 1859, realizată sub conducerea domnitorului Alexandru Ioan Cuza, un act de voință politică a celor două principate românești, Moldova și Țara Românească, prima etapă în crearea statului unitar român modern.

Unirea celor două principate a început practic în anul 1848, atunci când s-a realizat uniunea vamală între Moldova și Țara Românească, în timpul domniilor lui Mihail Sturdza, respectiv Gheorghe Bibescu.

A urmat apoi Războiul Crimeii (1853 – 1856), în urma căruia Franța, Anglia și Imperiul Otoman au ieșit victorioase în fața Imperiului Rus. În anul 1858, Marile Puteri s-au reunit în cadrul

Conferinței de la Paris, finalizată cu o Convenție, încheiată la 7/19 august, care s-a referit și la problematica românească.

Astfel, printr-un act internațional care ținea cont doar parțial de voința românilor, s-au stabilit norme fundamentale referitoare la situația politico-juridică a Principatelor și reorganizarea lor. [...]

Deși au existat și voci care erau împotriva unirii, mai ales în Moldova, existând temeri că desemnarea Bucureștiului drept capitală va face ca Moldova să-și piardă din influență, divanurile ad-hoc organizate în anii 1857 și 1858 au demonstrat dorința de unire a populației.

A urmat toamna anului 1858, când în principate a început organizarea alegerilor pentru domnitor.

La 5 ianuarie 1859, în Moldova, Adunarea electivă formată din 48 de deputați l-a ales în unanimitate ca domn pe Alexandru Ioan Cuza, șeful partidei unioniștilor moldoveni.

În Țara Românească, unde alegerile urmau să se țină pe 24 ianuarie, locțiitorii domnești erau antiunioniști, iar Adunarea electivă era dominată de conservatori, astfel că bucureștenii au fost mobilizați pentru a susține candidatura lui Cuza.

În ședința din 24 ianuarie 1859, deputatul Vasile Boerescu a propus candidatura lui Alexandru Ioan Cuza, care a fost votat în unanimitate, stârnind mânia Porții Otomane și a Austriei, care au considerat alegerea drept o încălcare a Convenției de la Paris, însă în textul actului nu se prevedea ca domnii aleși în cele două Principate să fie persoane distincte.

Astfel, Cuza a devenit domnitor al celor două principate, iar unirea lor a fost recunoscută de către marile puteri pe parcursul domniei sale.

Sursa: RADOR (de Răzvan Moceanu). Link articol - [AICI](#)

A. Cerințe referitoare la textul 1

1. Precizează anul la care se face referire în textul 1 și evenimentul istoric evocat.
2. Precizează, într-un enunț ce era Milcovul și ce rol simbolic avea.
3. Menționează scopul pentru care boierii i-au chemat pe țărani la lași, făcând referire la primul text.
4. Enunță un motiv pentru care era necesară Unirea, potrivit primului text.
5. Menționează ce rol avea biserica în procesul unirii, valorificând textul 1.
6. Explică sensul expresiei „de la vlădică până la opincă”, făcând referire la primul text.
7. Formulează, într-un enunț, mesajul textului 1.

8. Asociază textul lui Ion Creangă cu un alt text literar citit, evidențiind o valoare comună (minimum 100 de cuvinte).
9. Scrie două idei desprinse din primul text, valabile și azi, explicând opțiunea ta.
10. Menționează două trăsături pe care le ai în comun/ ți-ar plăcea să le ai în comun cu Moș Ion Roată și explică de ce le-ai ales.

B. Cerințe referitoare la textul 2

11. Precizează data la care a fost realizată Unirea Principatelor Române, așa cum este precizată în textul 2.
12. Menționează numele celor două principate care s-au unit.
13. Indică două evenimente istorice care au favorizat realizarea Unirii, amintite în al doilea text.
14. Precizează de ce au existat opoziții față de Unire în Moldova, conform textului 2.
15. Identifică două trăsături ale unui text nonliterar, ilustrându-le cu exemple din textul 2.

C. Cerințe referitoare la ambele texte

16. Stabilește un element de conținut comun și o diferență de limbaj între textul 1 și textul 2 (minimum 100 de cuvinte).

D. Redactare (un exercițiu la alegere)

a) Redactează un text argumentativ de minimum 150 de cuvinte, în care să îți exprimi opinia despre ideea că solidaritatea este esențială într-un grup sau într-o comunitate, raportându-te la textul „Moș Ion Roată și Unirea” și la experiența personală sau culturală.

b) Redactează un text argumentativ de minimum 150 de cuvinte, în care să îți exprimi opinia despre importanța Unirii Principatelor Române pentru formarea statului român modern, raportându-te la textul 2 și la cunoștințele tale istorice sau culturale.

c) Caracterizează, în minimum 150 de cuvinte, personajul preferat din primul text.

